

Opwaardeerverzoek & Technische vragen m.b.t. SB Evaluatie LEADER

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
SP	1	<p><u>Opwaardeerverzoek</u>: “De evaluatie is op veel punten positief over de LEADER aanpak, maar er zijn ook aanbevelingen voor de nieuwe LEADER periode (2023-2027)”, stelt het college in de statenbrief ‘Evaluatie LEADER’. De SP vindt dat een behoorlijk understatement, gezien de vele kritiekpunten in het onderliggende evaluatierapport van bureau EMMA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De subsidieaanvragen zijn zeer complex. Zo complex dat de coördinatoren buiten de hen toebedeelde rol moesten treden om aanvragers te begeleiden. - Onderuitputting van de Europese middelen moest koste wat kost worden voorkomen. Hierdoor zijn projecten er met de haren bijgesleept. - Er is een vertrouwensbreuk opgetreden tussen de Provincie en de LAG’s, die nog altijd niet is opgelost. - De uitvoeringskosten waren buitensporig hoog. - Geen heldere afspraken tussen alle betrokken partijen. Sowieso zijn er teveel partijen betrokken geweest. - Vele projecten zouden ook wel tot stand zijn gekomen zonder de subsidie vanuit LEADER. - Van de 432 projectideeën zijn er slechts 47 beschikt en maar 11 afgerond (aug 2022). - De LEADER-gelden zijn bedoeld om achterstandsgebieden een impuls te geven. In sommige gevallen werd LEADER-geld echter “een subsidie voor slimme ondernemers.” (p.67) - De Europese Rekenkamer komt tot de conclusie dat “er weinig bewijs [is] dat de voordelen van de LEADER-aanpak opwegen tegen de kosten en risico’s die ermee gepaard gaan“. <p>Vanuit diverse respondenten is geopperd helemaal te stoppen met de LEADER-subsidies. Dat is precies het gevoel dat de SP bekwam bij het lezen van het rapport. Toegegeven, de meeste aanbevelingen zijn nu overgenomen voor de nieuwe periode, maar gezien de vele kritiekpunten en de onopgeloste vertrouwensbreuk: waarom heeft GS besloten door te gaan met dit rondpompcircus? Hoe gaat worden voorkomen dat er weer heel veel geld gaat zitten in de overhead? Hoe gaat ervoor worden gezorgd dat iedereen binnen zijn rol blijft handelen? Wat gebeurt er om de boel minder complex te maken? Vindt het college</p>	

		dit nu echt goed besteed geld? Hoe kan het college in de brief in vredesnaam schrijven dat de evaluatie op vele punten positief is over de LEADER-aanpak?	
Volt	2	Zijn er lessen te trekken uit de evaluatie van LEADER die mogelijk ook van waarde kunnen zijn voor de totstandkoming van het UPLG? Zo ja, welke lessen en hoe worden die meegenomen?	De LEADER aanpak laat zien hoe de cohesie en kwaliteit van het landelijk gebied versterkt kan worden, en de denkkracht van het gebied om met initiatieven te komen gestimuleerd kan worden. Voor het UPLG is dit essentieel. De evaluatie laat zien dat als inwoners de ruimte krijgen om met initiatieven te komen, de drempels laag moeten zijn en de spelregels waarbinnen dit kan vooraf helder.
	3	Wat gaat GS doen met de lessen uit deze evaluatie en hoe zorgt GS ervoor dat de provincie optimaal leert van deze evaluatie?	De aanbevelingen zijn verwerkt in de <i>Open Call</i> en vastgelegd in de nieuw LOSsen. Daarnaast zijn stappen gezet om de samenwerking te verbeteren. De provincie investeert in meer personele capaciteit op plattelandontwikkeling.
	4	Ziet GS waarde om de lessen en uitvoering van LEADER in provincie Utrecht te delen met (de juiste instanties in) Brussel, als feedback voor het EU POP-3 programma?	Deze zullen gedeeld worden met de betrokken instanties op nationaal niveau via de Regie Organisatie GLB-NSP en met collega's uit andere provincies via het 12-provincie overleg.
Partij voor de Dieren	5	<p><u>Opwaardeerverzoek:</u> Er is binnen het subsidieprogramma LEADER ruim 6 miljoen aan publieke middelen (waarvan 2,1milj voor overhead kosten) besteed aan projecten, met daarnaast nog 6 miljoen door private partijen, met als doel "het versterken en verder ontwikkelen van de leefbaarheid en de economie op het platteland."</p> <p>De fractie van de Partij voor de Dieren is geschrokken van de zware kritiekpunten uit de evaluatie van dit programma.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er blijkt maar heel moeilijk een relatie tussen de doelen van de Provincie en het subsidieprogramma aan te wijzen; 2. De noodzaak voor LEADER in Utrecht wordt zelfs in twijfel getrokken omdat in onze provincie de banden tussen stad en platteland al goed zijn; 3. LEADER lijkt een doel op zichzelf te zijn geworden 4. Er sprake is van neocorporatisme: uitvoerders en belanghebbenden staan te dicht bij bestuur of hebben te veel autonomie bij de besteding van publieke middelen. (pagina 66: Met de wind in de rug van bottom-up signatuur van 	

		LEADER zijn de LAG-en zich meer en meer gaan losweken van de provincie en zijn taken en bevoegdheden, rechten en plichten over en weer onduidelijk geworden")	
	6	De vraag die hieruit voortvloeit is wat GS met de conclusies uit deze evaluatie heeft gedaan/gaat doen?	De conclusies en aanbevelingen zijn meegenomen in een door GS vastgestelde <i>Open Call</i> voor nieuwe LOSsen. Een onafhankelijke toetsingscommissie heeft GS geadviseerd of de ingediende LOSsen van voldoende kwaliteit zijn om uitgevoerd te worden.
	7	Waarom is LEADER nu opengesteld LAG-beheerkosten voor 2024 als niet eerst is gereflecteerd op de fundamentele kritiekpunten uit de evaluatie?	Het lukte niet om de evaluatie nog voor de provinciale verkiezingen aan PS voor te leggen. Er heeft wel reflectie plaatsgevonden op de kritiekpunten uit de evaluatie maar er is gekozen om te door te gaan met LEADER en aan te sluiten op de landelijke trajecten. De kritiekpunten zijn meegenomen in een uitvraag voor nieuwe LEADER gebieden, en de aanbevelingen uit de evaluatie zijn verwerkt in de <i>call for proposals</i> (april 2023). In de statenbrief is toegelicht hoe de aanbevelingen zijn verwerkt in het nieuwe LEADER programma.
	8	Het is onvoldoende duidelijk hoe genoemde maatregelen/aanpassingen in beleid naar aanleiding van de evaluatie (pagina 3 SB) tot a. een helder inzicht in relatie tussen doelen Provincie gaan leiden b. nu wel aantoonbaar bijgedragen wordt aan de doelen van de provincie met de inzet van deze middelen c. antwoord geven op de vraag of LEADER überhaupt in onze provincie noodzakelijk is d. hoe de aanpassingen in <i>governance</i> tot een goede besteding van publieke middelen zullen leiden. Als de gemeenten penvoerder worden, LAG zelfstandig besluiten mag nemen over inzet van budget, eigen evaluaties mag uitvoeren en zelfstandig mag bijsturen, wat is dan span of control van de provincie? Dit lijkt volledig haaks te staan op de conclusies van het evaluatierapport. Graag nadere toelichting.	<p>Het is onvoldoende duidelijk hoe genoemde maatregelen/aanpassingen in beleid naar aanleiding van de evaluatie (pagina 3 SB) tot</p> <p>a. een helder inzicht in relatie tussen doelen Bij de totstandkoming van de LOSsen is door de LAG in oprichting aan beleidsmedewerkers van de provincie Utrecht gevraagd om inbreng te leveren vanuit de beleidsvelden die ze vertegenwoordigen.</p> <p>b. nu wel aantoonbaar bijgedragen wordt aan de doelen van de provincie met de inzet van deze middelen LEADER is juist bedoeld om initiatieven van onderop te stimuleren en te faciliteren. De doelen van de nieuwe LEADER programma's zijn geformuleerd en toegelicht in de LOSsen. Deze hoeven niet een 1 op 1 relatie te hebben met de doelen uit provinciaal beleid. De LOS is leidend als toetsingskader voor de LAG en daar ligt de ruimte om initiatieven die nog niet zijn vastgelegd in provinciaal vastgesteld beleid op te pakken.</p> <p>c. antwoord geven op de vraag of LEADER überhaupt in onze provincie noodzakelijk is</p>

			<p>De provincie Utrecht kent geen echt achtergestelde gebieden, zoals elders in Europa. Dit laat onverlet dat de aanpak van LEADER een toegevoegde waarde heeft. LEADER kan een bijdrage leveren in het herstel van vertrouwen tussen overheid en inwoners. De LEADER doelen zijn breder dan plattelandsontwikkeling, en omvatten ook duurzame landbouw, natuur en landschap.</p> <p>d. hoe de aanpassingen in <i>governance</i> tot een goede besteding van publieke middelen zullen leiden. Als de gemeenten penvoerder worden, LAG zelfstandig besluiten mag nemen over inzet van budget, eigen evaluaties mag uitvoeren en zelfstandig mag bijsturen, wat is dan span of control van de provincie? Dit lijkt volledig haaks te staan op de conclusies van het evaluatierapport. Graag nadere toelichting.</p> <p>De geschetste <i>governance</i> is onderdeel van de LEADER-aanpak. De <i>span of control</i> van de provincie is beperkt. Dit zijn landelijk vastgestelde kaders. Het staat niet haaks op de conclusies van evaluatie waarin gevraagd wordt om meer duidelijkheid over de rolverdeling en taakopvatting. De spelregels rond <i>governance</i> zijn in de nieuwe LOSen meer expliciet gemaakt.</p>
	9	Hoe verhoudt bovendien de inhuur van extra LEADER-coördinatoren en een extra beleidsmedewerker Plattelandsontwikkeling zich tot de doelstelling om overheadkosten te verminderen?	<p>De overheadkosten zijn een aandachtspunt, en tegelijk is het bij LEADER ook een gegeven dat deze hoog zijn.</p> <p>De beleidsmedewerker Plattelandsontwikkeling achten wij noodzakelijk voor ene betere uitvoering van LEADER. Deze persoon is overigens breder inzetbaar voor de provincie. De inhuur van LEADER-coördinatoren gebeurt door de LAG-en met de middelen uit de openstelling Beheerkosten LEADER.</p>
BBB	10	In de evaluatie van LEADER 2014-2022 staat dat de aanvragers de procedure erg omslachtig en bureaucratisch hebben ervaren. Wat gaat GS doen om dit punt te verbeteren?	<p>GS is gehouden aan de landelijke kaders. Deze zijn op een aantal punten versoepeld. Voor zover er ruimte is heeft GS ook altijd ruimte geboden aan initiatiefnemers.</p>
	11	In hoeverre worden de adviezen uit de evaluatie meegenomen naar de nieuwe LEADER(o.a. stimuleren innovaties, alternatieve subsidies voor kleine initiatieven en financieel voorschot bieden)?	<p>Het stimuleren van innovaties zal van de LAG komen (en is opgenomen in de strategie in de LOS). Alternatieve subsidies voor kleine initiatieven vallen buiten het LEADER programma (hoewel LEADER ook helpt om andere financieringsbronnen te vinden). Dit wordt onderzocht in de</p>

			<p>voorbereiding van de nieuwe AVP subsidieverordening.</p> <p>In het nieuwe programma NSP is een voorschot mogelijk gemaakt, ook voor LEADER.</p>
VVD	12	Hoe komt het dat de uitvoeringskosten voor de provincie bijna 2 miljoen euro bedroegen?	<p>Dit komt met name door de eisen die Nederland als lidstaat stelt aan de toetsing en verantwoording (dit wordt uitgevoerd door het betaalorgaan RVO). Hiermee wil ze het risico op onrechtmatige besteding van belastinggeld uitsluiten en daarmee de kans op terugbetaling aan de EU, na audits.</p>
	13	Er wordt door de actoren ervaren dat de bureaucratische last zeer hoog is, kan die last voor de toekomst verlaagd worden?	<p>Daar zijn een aantal maatregelen voor genomen, zie bovenstaande antwoorden. Aangezien de last niet helemaal weggenomen kan worden, is het een belangrijke taak van de LAG om hier aan de voorkant goede verwachtingen over te scheppen zodat aanvragers goed voorbereid zijn en een bewuste keuze kunnen maken.</p>